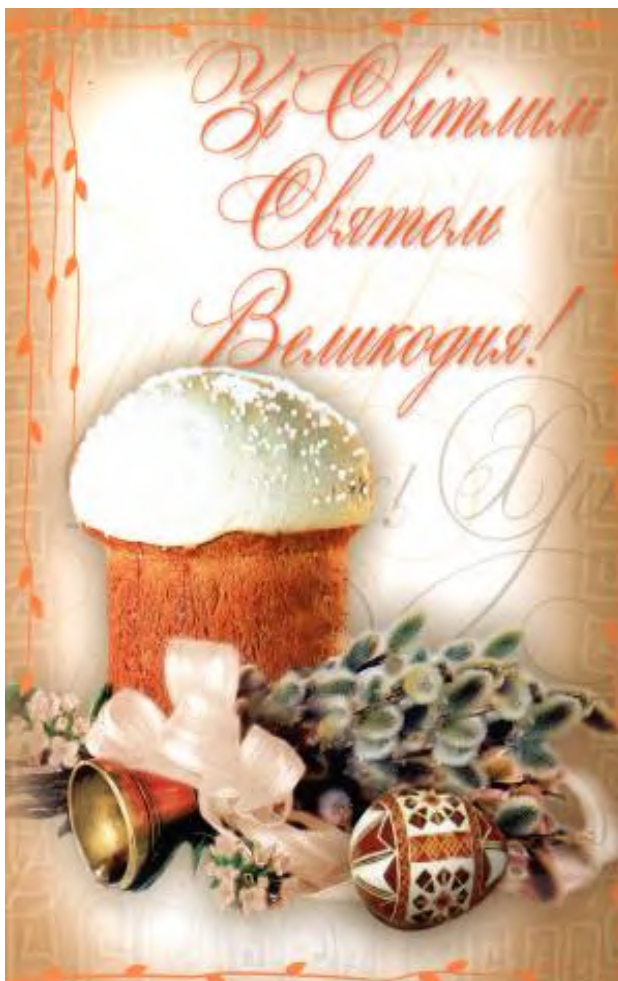

Вісник Національної асоціації
сільськогосподарських дорадчих служб України

**Шановні колеги-дорадники,
партнери, друзі!**

*Щиро вітаю Вас із
найсвітлішим святом –
Великоднем!*

*Величність Воскресіння
Христового спонукає кожного
із нас ще раз замислитися над
вічними цінностями, дає нам
нагоду наповнити свої серця
любов'ю і добротою, зміцнює
кожного з нас духовно.*

*Нехай Ваші душі будуть багаті
на добро, як святковий стіл,
чисті як Великодній рушник і
веселі, як українські писанки.
Хай малинові дзвони Великодня
принесуть у Вашу оселю
радість, віру, надію і любов.*

**Роман Корінець,
Президент НАСДСУ**

Наш Вісник – це інформація з питань розвитку сільської місцевості та сільського господарства. Щоб отримувати його, надішліть нам електронну адресу. Ми хочемо зробити наш Вісник цікавим, актуальним, корисним, тому завжди чекаємо Ваші статті, повідомлення, рекомендації. Передрук матеріалів за умови посилання вітається.

Контакти:

вул. Героїв Оборони, 10, офіс 10, м. Київ, 03680, Україна
doradaukraine@gmail.com
www.dorada.org.ua

Проект АгроІнвест Цей Вісник створено в рамках Проекту «Зміцнення спроможності Національної асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України до аналізу економічної політики та відстоювання інтересів своїх членів, а також клієнтів – дрібних та середніх виробників сільськогосподарської продукції», який фінансується Проектом Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «АгроІнвест». Здійснення зазначеного проекту стало можливим завдяки підтримці американського народу, наданій через USAID. Зміст матеріалів Вісника необов'язково відображає точку зору USAID, Проекту «АгроІнвест» або уряду США.

Зміст

ПОРАДИ ВІД ДОРАДИ: СЛОВО ДО ЧИТАЧІВ

АКТУАЛЬНО

- Корінець Р.Я. Ціна доброї поради

АНОНСИ ПОДІЙ

- Семінар «Розвиток сільських територій – пріоритетне завдання державної аграрної політики. З досвіду діяльності міжрегіональних навчально-практичних центрів розвитку сільських територій ВНЗ Мінагрополітики України»
- Семінар-тренінг «Актуальні проблеми використання земель сільськогосподарського призначення»
- Міжнародний форум «Розвиток горіхового бізнесу в Україні»

ПРОЕКТИ ПРАВОВИХ АКТІВ

- Якими стануть класи у сільських школах
- Про пенсії членів особистих селянських господарств
- Ні слова про спорт та фізкультуру на селі

МАРКЕТИНГОВІ ПОРАДИ

Де найкраще продавати худобу

РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

- Про утворення робочої групи з розробки Концепції сталого розвитку сільських територій
- Концепція Державної програми сталого сільського розвитку України на період до 2025 року

КООПЕРАТИВНІ ПОРАДИ

- Перспективи розвитку молочної галузі в Україні
- Вчимося планувати діяльність сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу разом
- Науково-практичний коментар до Закону України «Про сільськогосподарську кооперацію»
- Де знайти підтримку Вашому кооперативу

ПОРТРЕТИ ДОРАДЧИХ СЛУЖБ

- Про Полтавську обласну сільськогосподарську дорадчу службу
- Інформація щодо діяльності Полтавської обласної сільськогосподарської дорадчої служби у 2012 році

ПОРАДИ ВІД ДОРАДИ: СЛОВО ДО ЧИТАЧІВ

Всеукраїнська громадська організація «Національна асоціація сільськогосподарських дорадчих служб України» видання електронного Вісника НАСДСУ «Поради від Доради».

У цій справі нас підтримує проект USAID АгроІнвест.

Яким має бути Вісник?

Скажемо чесно: ми самі ще у пошуку його обличчя. Єдине, що ми знаємо точно, це те, що він має бути корисним для фермерів, членів особистих селянських господарств, невеликих сільськогосподарських підприємств, лідерів сільських громад, місцевих органів влади, які зможуть знайти тут корисну для них інформацію. Ми зацікавлені у тому, щоб саме такі люди писали нам про свої проблеми, про те, як їх можна вирішити, запитували поради та знаходили їх на сторінках Вісника.

Ми запрошуємо до співпраці фірми, установи, організації, що продукують нові знання, технології, техніку, нові сорти рослин чи породи тварин, способи управління бізнесом – все, що може підвищити ефективність сільськогосподарського виробництва.

Ми запрошуємо до співпраці організації громадянського суспільства. У багатьох куточках країни накопичено цінний досвід організації діяльності громад, яким можуть скористатися інші.

Пропонуйте Ваші ідеї! Пишіть нам! Тільки знаючи Ваші проблеми «з перших вуст» сільськогосподарські дорадчі служби зможуть допомогти Вам!

Наш Вісник розповсюджуватиметься поки що тільки електронною поштою. Ми розуміємо, що далеко не кожний селянин має вдома комп'ютер чи доступ до Інтернету. Щоб якось виправити цю ситуацію, ми розсилатимемо його сільським радам, школам, клубам, громадським організаціям. Насамперед, через членів нашої організації – сільськогосподарські дорадчі служби, про які також Ви зможете дізнатися на сторінках Вісника.

Ви також можете скористатися нашої сторінкою в Інтернет – www.dorada.org.ua. Не лякайтеся, що сайт виглядає ще трохи кострубато: ми відновлюємо його і також розраховуємо на Ваші поради, на партнерство з Вами

Працюймо разом! Кооперуймося! Тільки разом ми зможемо змінити життя в українському селі на краще.

Ваші «Поради від Доради»

АКТУАЛЬНА ТЕМА

РОМАН КОРИНЕЦЬ,
президент Національної асоціації
сільськогосподарських дорадчих служб України

ЦІНА ДОБРОЇ ПОРАДИ

У 2013 році виповнюється 10 років Національній асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України, що об'єднує такі служби різних регіонів країни.

Це потрібно селянам

Всеукраїнську громадську організацію “Національна асоціація сільськогосподарських дорадчих служб” було створено з метою допомоги експертам дорадчих служб краще обслуговувати фермерів, власників Особистих селянських господарств, підприємства, жителів села та сільські територіальні громади. Засновники Асоціації вважали, що це дасть можливість сільськогосподарським товаровиробникам та сільським жителям легше пристосуватися до умов ринку, вигідніше продавати свою продукцію і дешевше купувати засоби виробництва, відстоювати свої конституційні права на землю та майно, розвивати малий та середній бізнес у сільській місцевості.

Закон України «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність» від 17 червня 2004 року визначає сільськогосподарська дорадча діяльність як сукупність дій та заходів, спрямованих на задоволення потреб особистих селянських та фермерських господарств, господарських товариств, інших сільськогосподарських підприємств усіх форм власності і господарювання, а також сільського населення у підвищенні рівня знань та вдосконаленні практичних навичок прибуткового ведення господарства;

Основними завданнями служб, які здійснюють таку діяльність є підвищення рівня знань і вдосконалення практичних навичок прибуткового ведення господарства селян в умовах ринкової економіки;

надання селянам дорадчих послуг з питань економіки, технологій, управління, маркетингу, обліку, податків, права, екології тощо;

надання послуг органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування з питань підготовки та реалізації планів соціально-економічного розвитку, формування громадянського суспільства;

поширення та впровадження у виробництво сучасних технологій, новітніх досягнень науки і техніки;

сприяння розвитку несільськогосподарського підприємництва на селі, у тому числі сільського зеленого туризму, зайнятості сільського населення тощо;

робота з сільською молоддю, ініціювання та реалізація молодіжних програм;

інші завдання, визначені законом.

Власне, шляхом навчання суб'єктів господарювання, дослідження соціально-економічних проблем сільської місцевості та розробка варіантів їх розв'язання, демонстраційні покази форм і методів роботи; інформаційне забезпечення дорадники сприяють поліпшенню добробуту сільського населення та розвитку сільської місцевості.

Здається, тут все, що потрібно сьогодні для українського села, селянам.

АКТУАЛЬНА ТЕМА

Дорадчі служби у світі

Досвід розвинених країн світу засвідчує, що практично всі вони розпочинали сільськогосподарську дорадчу діяльність через створення державних служб і лише після того, як формувалася позитивний імідж цих служб, накопичувався достатній обсяг інформації та досвід роботи з сільськогосподарськими товаровиробниками, а також підвищувався рівень доходів сільського населення, вони починали створення мереж приватних служб, що здійснювали дорадчу діяльність на комерційних засадах.

Більш ніж у 200 країнах світу ефективний розвиток сільських територій залежить від інформаційно-консультаційного обслуговування з боку сільськогосподарських дорадчих служб.

Дорадчі служби в США функціонують на базі університетів, вони фінансуються з різних джерел: 25 % – департамент сільського господарства, США, 40 % – уряд штату, 35 % – уряд округу.

В Австрії і Франції сільськогосподарські дорадчі служби є частиною аграрних палат.

Датський аграрний дорадчий центр належить до Датської сільськогосподарської ради та підтримується урядовими програмами.

У Великій Британії, наприклад, понад 100 років дорадча служба була державною і її діяльність повністю фінансувалась за рахунок бюджетних коштів, послуги клієнтам надавалися безкоштовно. З 1 квітня 1997 р. вона була приватизована і перейшла на самоокупність. У цей час держава є одним із клієнтів дорадчої служби.

Із постсоціалістичних країн напрочуд ефективною і структурованою є створена і підтримувана державою система дорадчих Польщі, в яких пройшла навчання велика частина українських дорадників

У Латвії така служба створена у формі товариства з обмеженою відповідальністю, яке засновано Міністерством сільського господарства й Латвійською федерацією фермерів.

Центром сільськогосподарського дорадництва Росії є Федеральний державний бюджетний заклад, створений урядом і міністерством сільського господарства. На підтримку такої діяльності спрямована Угода про взаємодію між Міністерством сільського господарства Російської федерації та Асоціацією сільськогосподарських консультаційних організацій Росії «АСКОР».

Програють фермери України

Ми не можемо похвалитися такими успіхами, навіть як наші сусідні росіяни, хоча створення дорадчих служб в Україні розпочалося за підтримки проектів міжнародної технічної допомоги задовго до створення Асоціації – з середини 90- років минулого століття.. З державного бюджету України минулого року було виділено 2 мільйони гривень. Це складає близько 14 копійок в рік на одного сільського жителя. Порівнювати з європейськими країнами чи США просто нема змісту: це інший порядок величин.

АКТУАЛЬНА ТЕМА

Дорадчі служби в Україні – майже повністю юридичні особи приватного права. Мізерна підтримка дорадництва з боку держави, неадекватні розцінки на соціально спрямовані дорадчі послуги, що не переглядалися аграрним міністерством шість років, складні та тривалі процедури отримання бюджетних коштів, нелогічна неритмічність їхнього виділення, їхній компенсаційний характер заставляють їх шукати інші джерела надходжень, переорієнтовуватися на інші види діяльності. А програє селянин, який покидає село у пошуках роботи поза межами села, країни, суспільство, яке втрачає соціальний капітал.

Добре, якщо місцева влада, навіть із своїми обмеженими ресурсами розуміє важливість дорадництва і підтримує дорадчі служби, як це роблять у Дніпропетровській чи Полтавській областях. Але це винятки. Більше того, у Криму нещодавно ліквідували Кримський державний аграрний навчально-консультаційний центр, який почасти виконував роль практичної єдиної в країні державної дорадчої служби. А що далі? Асоціація звернулася до урядовці Криму, Мінагрополітики України з пропозицією створити на базі цього центру Кримську державну сільськогосподарську дорадчу службу.

Сьогодні про інноваційний розвиток країни вважає за необхідне говорити чи не кожен високопоставлений чиновник, політик, громадський діяч. «Один час вирішальним чинником виробництва була земля, потім капітал ... Сьогодні вирішальний фактор - сама людина і його знання», - відзначав Папа Римський Іоанн Павло II. А у компанії Motorola порахували, що 1 долар, вкладений в освіту працівників, приносить 33 долари доходу.

У нас ще також часто говорять про вступ то в Європейський Союз, то у Митний союз. Тепер запитаймо себе, якщо знання, інформація є визначальними факторами успіху, то фермери якої країни програють у конкурентній боротьбі за рівних решта умов? Відповідь, на жаль, однозначна: програють фермери України!

Про гроші

Часто доводиться чути: чому держава має платити за дорадчі послуги? Якщо знання дають ефект, то нехай селяни самі за них і платять.

Одна із відповідей лежить на поверхні – бідність: середньостатистичний житель українського села враховувати при розробці стратегії та планів, в тому числі розвитку сільськогосподарських кооперативів, розвитку сільських територій і, звичайно, при розробці концепції побудови системи інформаційного забезпечення на селі. У ситуації, коли більшість сільського населення неспроможна платити за консультаційні послуги, роль підтримуваних державою сільськогосподарських дорадчих служб стає особливою.

А на додаток до цього: що вигідніше, допомогти селянам отримувати більші доходи, чи платити допомогу як безробітним?

Можна почути також: нема грошей на такі дурниці як інформаційна підтримка селян. Але чи можна так недооцінювати знання у сучасній інформаційній економіці? А щодо грошей... Є досвід: засновували колись у США університети на кошти від продажу державної землі. А потім - у 1914 році - був прийнятий Закон Сміта-Левера і заснована кооперативна дорадча служба, яка призначалася для партнерства з Міністерством сільського господарства США і університетами.

АКТУАЛЬНА ТЕМА

Виконати рішення уряду

Ми оптимісти. Хоча б тому, що є розпорядження Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2011 р. N 1098-р «Про схвалення Концепції формування державної системи сільськогосподарського дорадництва», яким передбачається, та від 23 травня 2012 р. № 303-р «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції формування державної системи сільськогосподарського дорадництва на період до 2015 року», якими передбачається, зокрема:

створення у 2012 році Національного центру сільськогосподарського дорадництва та обласних (регіональних) сільськогосподарських дорадчих служб з їх районними відділами (як не прикро, але це рішення залишається поки що тільки на папері),

створення у 2013-2014 роках в системі агропромислового комплексу в кожному регіоні (області, районі) регіональних сільськогосподарських дорадчих,

забезпечити надання соціально спрямованих дорадчих послуг не менш як 90 відсоткам суб'єктів господарювання на селі і сільського населення.

Звичайно такі наміри уряду, його розуміння того, що вигоди, які може отримати суспільство від діяльності сільськогосподарських дорадчих служб, заслуговують на підтримку. Не відкладати б їхню реалізацію у «довгий ящик», зважаючи на те, що за 2000-2010 рік сільське господарство втратило понад 3 мільйони працівників і цей процес триває. Щоб не склалося так, що не тільки не буде український фермер конкурентоспроможним на ринках сільськогосподарської продукції, а не буде кому жити у селі.

Про альтернативу

Світ говорить, що нема альтернативи сільськогосподарським дорадчим службам. І не тому, що вони забезпечують сільських товаровиробників – і підприємства і окремих селян - інформацією, підвищують їхній рівень знань з метою ефективного господарювання, а отже і рівень життя, допомагають глибше аналізувати проблеми, виховують відповідальність за власні рішення, «перекладають» результати науки з мови вченого мовою практика. Підтримувані державою дорадчі служби, в першу чергу, дбають про інтереси своїх клієнтів – селян, оскільки є автономними і незалежними від монопольного впливу великих компаній, маркетингово-консалтингові підрозділи яких зацікавлені лише у максимальних продажах своїх товарів за максимальну ціну.

Ми оптимісти, бо переконані, що рано чи пізно особи, які приймають державні рішення зрозуміють, що дорадники для максимального задоволення потреб селян повинні мати професійні знання і працювати на професійній основі. Звичайно, краще б раніше... Хоча б тому, що якби сьогодні припинили діяльність Львівська аграрна дорадча служба чи Дніпропетровська сільськогосподарська дорадча служба, то у роботі з розвитку кооперативів у цих регіонах утворився б вакуум.

Наші друзі

Окрему подяку хочеться висловити всім міжнародним організаціям, урядам європейських країн, проектам міжнародної технічної допомоги за підтримку дорадчих служб. Завдяки їхній підтримці створювалося і фактично

АКТУАЛЬНА ТЕМА

ще існує в країні система сільськогосподарського дорадництва.

Сьогодні Асоціація, дорадчі служби відчують дружнє плаче підтримки проекту АгроІнвест АМР США, Канадської агенції з міжнародного розвитку, Європейського Союзу. На жаль, на рівні держави усі ці роки влада дуже неохайно розпорядилася цією підтримкою, тому окремі дорадчі служби просто припинили свою діяльність. А тепер заново влада намагається створити на *громадських засадах* у навчальних закладах центри розвитку села. Але це вже пройдений етап. Навіщо повторювати помилки минулого, замість того, щоб створювати систему професійного дорадництва?

СОТ і дорадництво

Вступ до Світової організації Торгівлі передбачає певні зобов'язання України щодо обмеження підтримки вітчизняних сільськогосподарських товаровиробників. Не обмежуються лише ті заходи підтримки, які, згідно з нормами СОТ, відносяться до так званої „зеленої скриньки”. Тобто, такі заходи державної підтримки, що мало на ринковий характер виробництва і торгівлі. Держава має право фінансувати заходи “зеленої скриньки” у будь-якому необхідному обсязі.

У списку «зеленої скриньки» є поширення інформації, досвіду та консультативні послуги, підтримка доходів виробників сільськогосподарської продукції, що непов'язана з виробництвом, допомога на структурну перебудову та реструктуризацію виробничої діяльності з метою підвищення конкурентоздатності виробництва, розвиток інфраструктури на селі, підтримка депресивних територій, охорона навколишнього середовища, науково-дослідні роботи, підготовка і підвищення кваліфікації спеціалістів для села. Все це відноситься до компетенції дорадчих служб. Отже, виконання органами влади у повній мірі Закону України „Про сільськогосподарську дорадчу діяльність” сприятиме зміцненню позицій українського фермера у системі СОТ

Хіба хтось проти

Хто б мав бути зацікавлений у становленні та розвитку системи сільськогосподарського дорадництва?

Держава. Якщо Україна дбає про свою продовольчу безпеку та утвердження на міжнародних ринках продовольства, вона має сприяти діяльності вітчизняних товаровиробників, підвищенню їхньої конкурентоспроможності. Одним з видів такої допомоги є надання дорадчих послуг.

Органи місцевої влади та місцевого самоврядування. Чим багатше населення, чим вищий рівень його життя, тим менші видатки на соціальні програми. Чим ефективніше працюють сільськогосподарські підприємства, тим більші надходження до місцевих бюджетів.

Науковці. Ефективні наукові розробки швидше знайдуть практичне застосування.

Виробники ефективної сільськогосподарської техніки, якісних матеріально-технічних ресурсів. Дорадча служба скоротить шлях їхніх товарів до селянина.

Селяни. Селянська праця є однією з найскладніших, оскільки сільськогосподарський товаровиробник повинен мати знання агронома,

АКТУАЛЬНА ТЕМА

інженера-механізатора, зоотехніка, менеджера, економіста тощо. Звичайній людині важко бути висококласним спеціалістом в усіх сферах. Тому допомогу з конкретних питань мають надавати фахівці – сільськогосподарські дорадники.

Може містятися проти? Може вони не хочуть споживати українські яблука, картоплю, моркву?

Ніхто не проти. Значить будуть зміни, адже добра порада дорожча за золото

АНОНСИ ПОДІЙ

23.05.2013

Семінар «Розвиток сільських територій – пріоритетне завдання державної аграрної політики. З досвіду діяльності міжрегіональних навчально-практичних центрів розвитку сільських територій ВНЗ Мінагрополітики України», м. Київ.

23 травня 2013 року Всеукраїнська громадська організація «Національна асоціація сільськогосподарських дорадчих служб України» (НАСДСУ) візьме участь у практичному семінарі «Розвиток сільських територій – пріоритетне завдання державної аграрної політики. З досвіду діяльності міжрегіональних навчально-практичних центрів розвитку сільських територій ВНЗ Мінагрополітики України» в рамках XXV Міжнародної агропромислової виставки «Агро – 2013». Організатор Державна установа «НМЦ «Агроосвіта» Мінагрополітики.

Від НАСДСУ буде зроблена презентація «Перспективи співпраці дорадчих служб з вищими навчальними закладами».

У ході семінару будуть висвітлено питання ролі вищих навчальних закладів Мінагрополітики України у розвитку сільських територій, розвитку сільськогосподарського дорадництва.

Цільова аудиторія: керівники вищих навчальних закладів, представники органів влади та місцевого самоврядування, сільськогосподарських дорадчих служб.

Місце проведення: м. Київ, вул. Академіка Глушкова, 1, Національний комплекс «Експоцентр України».

27.05.2013

Семінар-тренінг «Актуальні проблеми використання земель сільськогосподарського призначення», м. Київ.

27 травня 2013 року Всеукраїнська громадська організація «Національна асоціація сільськогосподарських дорадчих служб України» спільно з Комітетом підприємців АПК Торгово-промислової палати України, Правничою фірмою «Софія» проводить семінар-тренінг «Актуальні проблеми використання земель сільськогосподарського призначення».

На захід буде запрошено представників сільськогосподарських дорадчих служб, членів Комітету підприємців АПК Торгово-промислової палати України, представників органів влади, професійних організацій, бізнесу, науковців, ЗМІ.

Цілі заходу: виявлення та обговорення проблем землекористування, пошук шляхів їхнього вирішення та донесення їх до чиновників, політиків, широкого кола зацікавлених осіб з метою поліпшення інституційного середовища для ведення аграрного бізнесу, зміцнення спроможності сільськогосподарських дорадчих служб, професійних громадських організацій, правових та консалтингових компаній надавати вчасно та якісно необхідну допомогу, формування широкої коаліції задля зміцнення спроможності землевласників та землекористувачів ефективно та дбайливо використовувати основний ресурс – землю.

У ході семінару-тренінгу будуть висвітлені такі питання

Сівозміни: новації, проблеми та шляхи їх вирішення.

Реєстрація прав на земельні ділянки: новації, проблеми та шляхи їх вирішення.

АНОНСИ ПОДІЙ

Місце проведення: Торгово-промислова палата України, м. Київ, вул. Велика Житомирська, 33.

Заявки на участь: doradaukraine@gmail.com.

30-31 травня 2013 р.

Міжнародний форум «Розвиток горіхового бізнесу в Україні», м. Умань

Запрошуємо вас до участі у міжнародному форумі «Розвиток горіхового бізнесу в Україні».

Місце проведення заходу: м. Умань, Черкаська область, Національний дендрологічний парк "Софіївка" НАН України.

Основні теми заходу:

- Теорія і практика вирощування горіхоплідних культур в різних кліматичних зонах України (сортів, саджанці, технології, проектування, догляд за садом);
- Економічне обґрунтування створення та розвитку горіхового бізнесу;
- Питання комплексної переробки, реалізації горіха та продуктів переробки.
- Організація замовлень і продаж саджанців фундука, волоського горіха, мигдалю, їстівного каштану;
- Укладання договорів купівлі - продажу горіха і горіхової продукції.
- Вперше: Усе про їстівний каштан (саджанці, посадка, догляд за садом, кулінарія)

Запрошено вчених та спеціалістів у галузі горіхівництва з України, Молдавії, Франції, Росії, Білорусі, Італії, Німеччини, Польщі, Грузії, Швейцарії, Туреччини, США, Чилі, ОАЕ.

Довідки за телефонами Української горіхової асоціації : +38 050 5686462, 096 2924506. Заявки: ukr-nuts@ukr.net.

ПРОЕКТИ ПРАВОВИХ АКТІВ

ЯКИМИ СТАНУТЬ КЛАСИ У СІЛЬСЬКИХ ШКОЛАХ

Комітет Верховної Ради України з питань науки і освіти на засіданні 17 квітня 2013 року розглянув проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про загальну середню освіту» (стосовно мінімальної кількості учнів у класах загальноосвітніх навчальних закладів, розташованих у сільській місцевості) (реєстр. № 2768 від 09.04.2013 року), поданий народним

депутатом України Журавським В. С.

У законопроекті пропонується шляхом внесення змін до статті 14 Закону України «про загальну середню освіту» **зменшити показник мінімальної наповнюваності класів у загальноосвітніх навчальних закладах, розташованих у селах, селищах, з п'яти до трьох учнів.**

Прийняття зазначеного закону обумовлено необхідністю безумовного забезпечення конституційних прав громадян, зокрема, учнів загальноосвітніх шкіл в сільській місцевості, на отримання доступної і якісної освіти.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку вважає, що у зв'язку з ухваленням у першому читанні проекту Закону України про внесення змін до Закону України «Про загальну середню освіту» щодо наповнюваності класів та реорганізації загальноосвітніх навчальних закладів, який був поданий на розгляд Верховної Ради України сьомого скликання і зареєстрований за № 0906 від 12.12.2012 року проект закону про внесення змін до Закону України «Про загальну середню освіту» (стосовно мінімальної кількості учнів у класах загальноосвітніх навчальних закладів, розташованих у сільській місцевості) (реєстр. № 2768) втратив свою актуальність.

Комітет Верховної Ради України з питань науки і освіти, враховуючи наведене і зважаючи на те, що проект закону за реєстраційним номером 0906 поки що не ухвалено, Комітет пропонує рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду у першому читанні проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про загальну середню освіту» (стосовно мінімальної кількості учнів у класах загальноосвітніх навчальних закладів, розташованих у сільській місцевості) (реєстр. № 2768 від 09.04.2013 року) прийняти за основу.

Законопроект можна знайти за такою адресою: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=46544.

ПРОЕКТИ ПРАВОВИХ АКТІВ

ПРО ПЕНСІЇ ЧЛЕНІВ ОСОБИСТИХ СЕЛЯНСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ

Народний депутат України Тетяна Слюз внесла на розгляд Верховної Ради України проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пенсійного забезпечення осіб, які працюють за кордоном, членів особистих селянських господарств та працюючих в'язнів» № 2176

від 04.02.2013 року.

Автор законопроекту вважає, що особи, які займаються веденням особистих селянських господарств (як основним видом діяльності) позбавлені права на отримання достойної пенсії без сплати страхових внесків. Разом із тим, особисті селянські господарства виступають стабілізуючою формою господарювання, яка стримує спад виробництва сільськогосподарської продукції та зменшення безробіття, забезпечення відповідного життєвого рівня селян. Максимальний рівень прихованого безробіття становить 57 % від загальної кількості зайнятих сільських жителів у аграрній галузі економіки.

Наразі, в Україні зареєстровано понад 4359,0 тис. особистих селянських господарств, які мають велике значення у забезпеченні якісними продуктами харчування, оскільки використання нових хімічних препаратів у рослинництві, занадто дорого. Загалом за державної підтримки та поблажливості пенсійного забезпечення, враховуючи цінність і плодючість вітчизняних чорноземів, діяльність таких господарств може стати гарною альтернативою імпортованим продуктам харчування сумнівної якості, що безумовно позитивно відобразиться на здоров'ї населення.

Підтвердженням доходу, з якого обраховується пенсія, має стати довідка, видана органом місцевого самоврядування про підтвердження ведення господарської діяльності. Дохід від вирощеної та реалізованої сільськогосподарської продукції розраховується за Методикою комплексної оцінки її вартості, розробленої Кабінетом Міністрів України.

Законопроект можна знайти за такою адресою: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=45637.

ПРОЕКТИ ПРАВОВИХ АКТІВ

НІ СЛОВА ПРО СПОРТ ТА ФІЗКУЛЬТУРУ НА СЕЛІ

Проект Закону про Загальнодержавну соціальну програму розвитку фізичної культури і спорту на 2013-2017 роки № 2629 від 22.03.2013 року зареєстрований Кабінетом Міністрів у Верховній Раді. Метою запропонованого законопроекту є прийняття Загальнодержавної соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на 2013-2017 роки, яка спрямована на створення умов для впровадження здорового

способу життя, залучення широких верств населення до масового спорту та розвитку спорту вищих досягнень. Відповідним актом затверджуються заходи, спрямовані на розбудову сфери фізичної культури і спорту, та шляхи вирішення поставлених завдань.

На думку уряду, виконання Програми дасть можливість:

поступово збільшити рухову активність дітей та молоді до обсягу 8 – 12 годин на тиждень;

залучити до змістовного дозвілля та відпочинку населення, насамперед молодь, із щорічним збільшенням на 1-2 відсотки рівня охоплення населення руховою активністю в обсязі до 30 хвилин щодня;

залучити до 20 відсотків дітей та молоді віком від 6 до 23 років до занять у дитячо-юнацьких спортивних школах, створити умови для розвитку резервного спорту та поповнення основного складу національних збірних команд;

збільшити обсяги витрат на навчально-спортивну роботу в дитячо-юнацьких спортивних школах;

щорічно зменшувати на 2% кількість дітей та молоді, віднесених за станом здоров'я до спеціальної медичної групи;

залучити до фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи з населенням інструкторів-методистів із розрахунку 1 інструктор на 5 тис. населення;

забезпечити збереження передових позицій українських спортсменів у міжнародних змаганнях різного рівня;

збудувати нові спортивні об'єкти та реконструювати існуючі спортивні споруди в кількості і якості, що надасть змогу створити необхідні умови для ефективної підготовки спортсменів, залучення різних категорій громадян України до занять фізичною культурою і спортом та підвищити рівень забезпеченості населення спортивними залами, плавальними басейнами та спортивними майданчиками (очікуване щорічне зростання на 2 відсотки), які б давали можливість забезпечити на даних спорудах мінімальний (науково обґрунтований) обсяг рухової активності, зокрема шляхом введення в дію:

50 плавальних басейнів, 2500 багатофункціональних спортивних майданчиків та в кожній області універсального спортивного комплексу для систематичних занять населення фізичною культурою і спортом;

ПРОЕКТИ ПРАВОВИХ АКТІВ

облаштувати в кожному місті велосипедні доріжки довжиною не менше 3 км та рекреаційні зони, парки відпочинку, спортивні бази для активного відпочинку населення;

створити цивілізовані умови для соціальної адаптації та фізкультурно-спортивної реабілітації інвалідів та осіб з обмеженими фізичними можливостями;

довести рухову активність особового складу військових формувань до обсягу не менше 8-12 годин на тиждень;

збільшити кількість представництва України в міжнародних спортивних організаціях;

покращити ефективність співробітництва з міжнародними спортивними організаціями;

здійснювати заходи із захисту інтересів українського спорту та спортсменів на міжнародній арені;

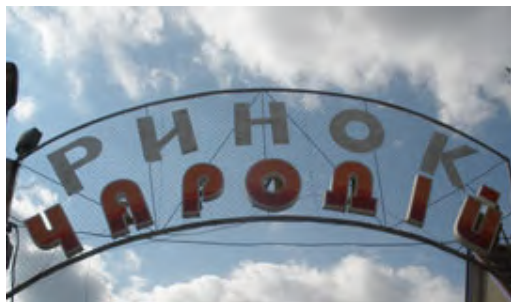
підтримувати рівень авторитету країни у світовому спортивному співтоваристві.

Фахівці порахували, що кожен третій спортсмен в Україні – вихованець Всеукраїнського фізкультурно-спортивного товариства «Колос». Голова Броварського районного відділення товариства Іван Міхеєв вважає важливим завдання залучення сільської молоді до системних занять спортом. Алоє якщо раніше, в радянські часи, в кожному селі були інструктори зі спорту, то тепер їхнє утримання перекладене на місцеві бюджети. А там фінанси, на жаль, здебільшого «співають романси», тож як вимушений захід посади інструкторів скорочують. На думку фахівця, треба мати цільову загальнодержавну програму підтримки й розвитку спорту на селі, яка у тому числі визначала і шляхи фінансування такої підтримки. Щоб позбутися нинішніх проблем, коли основні фінансові надходження – це пожертви і благодійні внески небайдужих людей.

Наше запитання: *можливо, доцільно було б авторам цього документу переглянути його в частині розвитку спорту та фізичної культури на селі?*

МАРКЕТИНГОВІ ПОРАДИ

ДЕ НАКРАЩЕ ПРОДАВАТИ ХУДОБУ

Єдиним в Україні постійно діючим ринком живої худоби є ринок живої худоби «Чародій»

Створений 21.11. 2000 року.

Основний напрямок - реалізація живої худоби для вирощування населенням і фермерами, збут товарної худоби для забою., забій та первинна переробка худоби

Керівник - Поліщук Василь Васильович.

Адреса: м. Жашків, Черкаської обл., пр. Парковий, 17
тел. 04747-6-21-23; 050-163-67-39

Про «Чародій» пишуть:

Журнал Верховної Ради України «Віче»

Вступаючи до Світової організації торгівлі, Україна взяла на себе певні зобов'язання, зокрема в аграрній сфері. Так, обіцяли з 1 січня 2010 року заборонити будь-який продаж м'яса тварин, забитих у дворах. Проте, ставши членом СОТ, наша держава відтермінувала виконання цієї обіцянки до 2015 року. Лише Жашків на Черкащині намагається відповідати всім вимогам СОТ: тут діє єдиний в Україні дрібнооптовий ринок живої худоби «Чародій».

Аби ліквідувати подвірний забій домашніх тварин і птиці, слід оперезати країну мережею оптових ринків живої худоби та забійних цехів. Такі завдання законотворець поставив перед виконавчою владою ще 1997 року, коли ухвалив Закон «Про безпечність і якість продуктів харчування».

Василь Поліщук назвав своє дітище «Чародієм». Колись на цьому місці в околиці Жашкова був аеродром для малої авіації. Відтоді як «кукурудзники» наказали довго жити, територія стояла пустою. Фермер узявся до справи.

– Тоді було багато скарг від людей на безконтрольну торгівлю худобою, що велася просто на вулицях Жашкова. Я пообіцяв протягом трьох місяців побудувати ринок, та ніхто не вірив. А я свою обіцянку виконав, – розповідає Василь Поліщук.

Газета «Урядовий кур'єр»

Однак незначні обсяги виробництва м'яса — не єдина проблема: вирощену продукцію ніде реалізувати. Ринків бракує, тож м'яса на промислову переробку надходить лише 20%. Більшість худоби проходить через забійні пункти, а то й просто пускається під ніж в особистих господарствах. Але згідно із Законом «Про безпечність та якість харчових продуктів», з 2015 року подвірний забій буде заборонено. Тоді, безсумнівно, роль ринків має зрости.

Фахівці сходяться на думці, що без державної підтримки наростити виробництво та реалізацію м'яса не вдасться.

— Якщо говорити про наш аграрний ринок, то в області функціонує товарна біржа агропромислового комплексу центральних областей України, дев'ять агроторгових домів. Маємо 35 сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів. Ну і, звісно, наша гордість — ринок живої худоби «Чародій». (Представник Черкаської обласної держ-адміністрації Олександр Мараховський).

МАРКЕТИНГОВІ ПОРАДИ

Всеукраїнська аграрна газета «АГРОБІЗНЕС кур'єр»

Обслуговуючий персонал: 10 осіб, включно з ветлікарем та технічними працівниками.

Худобу для продажу привозять живою, на замовлення покупця може бути проведено забій.

Базарні дні: ВРХ-середа, свині – четвер та понеділок, молодняк – неділя.

Графік роботи: Машини з худобою приїздять зрання, влітку - о третій годині ночі (тварини страждають від спеки і тому вибирається найпрохолодніша пора)

Торги тривають півтори-три години. Базарний день починається з того, що на територію ринку заїздять (по спеціально побудованій дорозі, через контрольний пункт, де ветлікар оглядає всіх тварин) машини. Заїздять і стають в один або кілька рядів. Навпроти машин з худобою вистроюється «тара» – готові до завантаження товаром машини покупців.

Покупці обдивляються товар, погоджують ціну і коли рішення вже прийнято машина з товаром під'їждить до вагової, вже зважену худобу вантажать в тару (машина ставиться на естакаду).

Розрахунок між покупцем і продавцем відбувається з рук в руки, ринок отримує лише ринковий збір – за кожну голову а також за в'їзд вантажівок.

Скористатися послугами ринку може будь-який власник худоби: сільськогосподарське підприємство, фермер а також всі приватні особи. Більшість проданої на ринку худоби вирощено у приватних господарствах населення.

Продавець сюди привозить худобу і отримує ціну, на яку заслуговує – вдома у фермера ту ж саму продукцію посередники купують по набагато нижчій ціні.

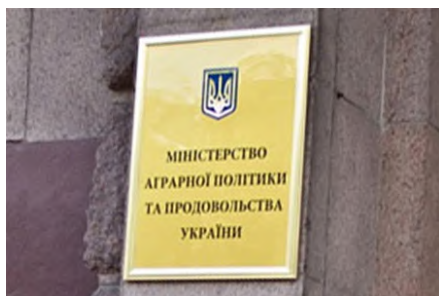
Географія покупців: Київська, Житомирська, Одеська, Кіровоградська області, Крим.

Географія продавців: Київська, Житомирська, Вінницька, Хмельницька області.

Важлива деталь: на ринку зазвичай продають свиней вирощених без застосування кормових домішок – покупці особливо цінують таку можливість, бо вирощене за традиційною технологією м'ясо має кращі смакові якості.

РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

ПРО УТВОРЕННЯ РОБОЧОЇ ГРУПИ З РОЗРОБКИ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ
ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА
УКРАЇНИ**

НАКАЗ

від 4 березня 2013 року N 153

Про утворення робочої групи з розробки Концепції сталого розвитку
сільських територій

Відповідно до підпункту 3 пункту 6 ([Положення N 500/2011](#)) та пункту 8 Положення про Міністерство аграрної політики та продовольства України ([Положення N 500/2011](#)), затвердженого Указом Президента України від 23 квітня 2011 року N 500, **наказую**:

1. Утворити робочу групу з розробки Концепції сталого розвитку сільських територій (далі - робоча група) у складі згідно з додатком.
2. Робочій групі забезпечити розробку Концепції сталого розвитку сільських територій до 25 жовтня 2013 року.
3. Заступнику голови робочої групи Ставничій Л. А. забезпечити подання на розгляд Кабінету Міністрів України Концепції сталого розвитку сільських територій до 10 грудня 2013 року.
4. Контроль за виконанням наказу покласти на першого заступника Міністра Бісюка І. Ю.

Міністр

М. В. Присяжнюк

РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Додаток
до наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України
04.03.2013 N 153

СКЛАД

робочої групи з розробки Концепції сталого розвитку сільських територій

Бісюк	перший заступник Міністра, голова робочої групи
Іван Юрійович	
Ставнича	заступник директора Департаменту науково-освітнього забезпечення АПВ
Людмила Анатоліївна	та розвитку сільських територій, заступник голови робочої групи
Кіріна	начальник відділу координації дорадництва та соціального розвитку села
Ірина Григорівна	Департаменту науково-освітнього забезпечення АПВ та розвитку сільських територій, секретар робочої групи

Члени робочої групи:

Кіншак	заступник директора Департаменту економічного розвитку аграрного
Андрій Андрійович	ринку
Синявська	директор державної установи "Науково-методичний центр інформаційно-
Ірина Максимівна	аналітичного забезпечення діяльності вищих навчальних закладів "Агроосвіта" (за згодою)
Прокопенко	директор Інституту сільського розвитку (за згодою)
Світлана Степанівна	
Черниш	міжнародний експерт з розвитку сільських територій (за згодою)
Сергій Михайлович	
Бондарчук	консультант з розвитку сільських територій, юрист (за згодою)
Валерій	
Володимирович	
Корінець	президент ВГО "Національна асоціація сільськогосподарських дорадчих
Роман Ярославович	служб України" (за згодою)
Фурсенко	голова Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад (за згодою)
Микола Іванович	
Діброва	директор Навчально-наукового інституту бізнесу підрозділу
Анатолій Дмитрович	Національного університету біоресурсів і природокористування України (за згодою)
Славкова	к. е. н., доцент кафедри бухгалтерського обліку та аудиту Сумського
Олена Павлівна	національного аграрного університету (за згодою)
Гуторов	професор кафедри економіки підприємства Харківського національного
Олександр Іванович	аграрного університету ім. В. В. Докучаєва (за згодою)
Ковальова	радник Міністра аграрної політики та продовольства України.
Олена Вікторівна	

РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

КОНЦЕПЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРОГРАМИ СТАЛОГО
СІЛЬСЬКОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ
НА ПЕРІОД ДО 2025 РОКУ

НАСДСУ звертається до дорадчих служб, дорадників, всіх, хто небайдужий до українського села та його майбутнього, надсилати пропозиції до цього документу до НАСДСУ з поміткою «Пропозиції до Концепції» електронною поштою doradaukraine@gmail.com.

Зауважимо, що це тільки робочий документ для робочого обговорення.

Робочий документ для обговорення

КОНЦЕПЦІЯ Державної програми сталого сільського розвитку України на період до 2025 року

Преамбула

Розвиток сільських територій України має важливе значення не лише з огляду на його особливу роль у соціально-економічному житті держави. Його важливість пов'язана також із виконанням Україною взятих на себе зобов'язань щодо гармонізації чинного законодавства і стандартів якості життя населення з вимогами Європейського Союзу.

Концепція визначає основні засади підготовки Державної програми сталого сільського розвитку України на період до 2025 року, що має бути спрямована на розвиток сільських територій відповідно до підходів ЄС, сформованих у рамках спільної європейської політики сільського розвитку, де її основною ціллю є поліпшення якості життя й економічного благополуччя сільських жителів.

Концепція окреслює головні пріоритети сталого сільського розвитку України та механізми підготовки сільського сектору країни до функціонування в умовах Угоди про асоціацію та зони вільної торгівлі з ЄС.

Сталий сільський розвиток – розвиток, при якому забезпечуються зростання, диверсифікація і підвищення ефективності сільської економіки, стабілізація чисельності сільських жителів і збільшення тривалості їх життя, повна й продуктивна зайнятість працездатного населення, підвищення рівня і якості життя в сільських районах, раціональне використання і відтворення їх природно-ресурсного потенціалу.

Сталий сільський розвиток охоплює економічний, соціальний та екологічний аспекти.

Сталий сільський розвиток передбачає диверсифікацію економічної діяльності, створення робочих місць та подолання бідності, підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції та збільшення обсягів її виробництва через застосування, механізмів сільськогосподарської кооперації, підтримку екологічного балансу, підвищення якості життя в сільській місцевості, підтримку активності сільських громад та місцевих ініціатив.

РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

1. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована програма

Проведене реформування колгоспів, радгоспів, а потім колективних сільськогосподарських підприємств у господарські формування ринкового спрямування дало змогу збільшити валове виробництво сільськогосподарської продукції. В той же час, конкурентоспроможність сільськогосподарського виробництва все ще знаходиться на низькому рівні, внаслідок чого, відсутній належний вплив та розвиток сільських територій України. Державі не вдалося створити ефективно діючі господарські формування, широко розповсюджені у світі – такі як сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи, групи (організації) сільськогосподарських товаровиробників та створити відповідну інфраструктуру й ефективні ланцюги постачання виробленої сільськогосподарської продукції безпосередньо від виробника до споживача, не вдалося створити економічні та соціальні стимули для подальшого стабільного зростання добробуту сільських жителів та сталого розвитку сільських територій.

Найгострішими проблемами українського села сьогодні є відсутність робочих місць, бідність, трудова міграція, занепад соціальної інфраструктури, поглиблення демографічної кризи та відмирання сіл.

В Україні зафіксовано один з найвищих у світі показників смертності сільського населення (19,2 на тисячу осіб), смертність у сільській місцевості майже на 30% перевищує цей показник в міських поселеннях. За даними експертів, 60-65% смертей в сільській місцевості є передчасними, тобто такими, яких можна було уникнути при наданні вчасної і кваліфікованої медичної допомоги.

Рівень благоустрою сільського житла не відповідає сучасним вимогам: житлові площі обладнані (2009 р.) водогonom на 25,2%, каналізацією – на 21,2%, центральним опаленням – на 33,6%, гарячим водопостачанням – на 9,5%. Певна кількість сільських населених пунктів не забезпечена стаціонарним телефонним зв'язком, багато сіл не мають стабільного покриття стільникових мереж зв'язку. Вкрай низьким у сільській місцевості є рівень забезпечення Інтернетом.

Багато сільських населених пунктів не забезпечені закладами комунально-побутових послуг та об'єктами соціального призначення, при цьому, їх мережа продовжує деградувати. За 2000-2007 рр. вона скоротилася на 13,5 тис. сільських магазинів, 2,6 тис. закладів громадського харчування, 0,3 тис. дитячих дошкільних закладів, 0,3 тис. загальноосвітніх шкіл, 1,0 тис. закладів культури та 0,9 тис. фельдшерсько-акушерських пунктів.

Ускладнюють умови життя на селі відсутність в багатьох селах мережі доріг з твердим покриттям, транспортного зв'язку, низький рівень благоустрою вулиць тощо. Твердим покриттям забезпечено лише 44,5% від загальної довжини сільських вулиць, освітленням лише 7,3%.

Кількість населених пунктів, на території яких знаходяться забруднені поверхневі водойми, склала 2,0 тис. На території 5,9 тис. сільських населених пунктів знаходиться 8,4 тис. несанкціонованих звалищ побутового, промислового, будівельного та іншого сміття; у 2,8 тис. сільських населених пунктів – 4,1 тис. складів мінеральних добрив і отрутохімікатів, на сьогодні позитивної тенденції у вирішенні даних проблем не спостерігається.

РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Незважаючи на те, що рівень забезпеченості сільських населених пунктів об'єктами соціально-культурної сфери залишається низьким, значна кількість наявних об'єктів перебуває у аварійному стані або використовується не за призначенням.

Активно розвиваються міграційні процеси, особливо серед сільської молоді, що на сьогодні є основною причиною деградації українських сіл. Це, в свою чергу, впливає на демографічну структуру сільського населення, серед якого на даний час пенсіонери складають 4,5 млн осіб або 31% всього сільського населення.

Труднощі, пов'язані з пошуком роботи призвели до збільшення чисельності осіб, зайнятих тільки у власному особистому господарстві (домогосподарстві) – 2,7 млн. сільських жителів (41,6% зайнятого сільського населення у 2008 році). На відміну від міст, де більш сприятливою є кон'юнктура на ринку праці, неформальний сектор економіки у 2008 році, як і в 2007 році, був основним місцем прикладання праці для кожної другої особи з числа зайнятих сільських жителів.

За даними Державної служби статистики України, рівень зайнятості у сільській місцевості у 2010 році склав 67,4% до економічно активного населення у віці 15-59 років. Майже кожний третій сільський мешканець працездатного віку не працював і не навчався. Проявом загострення кризи зайнятості у сільській місцевості є прогресуюче скорочення кількості населення, яке бере участь у виробничому процесі, часткова і тимчасова зайнятість стають масовим явищем, зростає кількість безробітних, що не здійснюють пошук роботи.

Частка населення із середніми на душу населення сукупними витратами у місяць, нижчими прожиткового мінімуму у IV кварталі 2009 р., склала у міських поселеннях – 22,8 %, а у сільській місцевості – 46,1 %.

Деградація села підриває основи подальшого розвитку держави та може сприяти зростанню соціальної напруги, звуженню демографічно-відтворювальної бази, втраті культурної спадщини.

2. Аналіз причин виникнення проблем та обґрунтування необхідності її розв'язання програмним методом

Основними причинами виникнення вищезазначених проблем є:

- стереотипний підхід до сільських територій як виключно просторової бази сільськогосподарського виробництва
- низька рентабельність та конкурентоспроможність сільського господарства як галузі
- низький рівень технічного забезпечення сільськогосподарського виробництва та виробництва із створення доданої вартості
- відсутність можливості працевлаштування в сільській місцевості, особливо для молоді
- обмежені ресурси місцевих бюджетів
- низький рівень підприємницької ініціативи на селі, зокрема, через несприятливе податкове середовище, відсутність пільг та економічних важелів сприяння розвитку підприємництва на селі з боку держави
- низький рівень доступу до кредитних ресурсів через відсутність кредитних установ на селі, відсутність ліквідної застави та надто обтяжливі для селянина відсоткові ставки

РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

- низький рівень інвестицій, та забезпечення соціальними та економічними послугами на селі
- державна підтримка великого товарного аграрного виробництва і дискримінація середніх і малих форм господарювання
- вилучення з процесу аграрного реформування кооперації як засобу реалізації інтересів дрібних та середніх сільськогосподарських товаровиробників які за даними Державної служби статистики України виробили у 2010 році (від загальних обсягів виробництва): 39,9% яєць, 44,9% м'яса (у забійні вазі), 80,3% молока, 83,1% вовни, 83,6% плодів та ягід, 88,1% овочів, 97,4% картоплі й 97,7% меду
- ігнорування суспільних інтересів у ході земельних трансформацій та відсутність чітко визначених обмежень права приватної власності на землю, соціальних обтяжень і механізмів їх реалізації
- фінансове "знекровлення" села: сільськогосподарських товаровиробників – через монополізацію продовольчого ланцюга інтегрованими структурами та посередниками (зернотрейдери, перекупники тощо) і місцевих бюджетів – через недосконалість податкової і бюджетної систем, практику реєстрації в містах суб'єктів господарювання на селі
- інерційність мислення і поведінки сільських жителів у розв'язанні проблем самозабезпечення, працевлаштування, задоволення побутових та соціально-культурних потреб; незрілість і неготовність сільських громад до ініціювання та участі в проектах місцевого розвитку; слабкість місцевого самоврядування;
- неврахування екологічних аспектів у процесі аграрних трансформацій; відсутність державного контролю за дотриманням агроекологічних вимог господарювання;
- незадовільна організація трансферу об'єктів соціального призначення сільгосппідприємствами до державної та комунальної власності та відсутність їх подальшого належного фінансування.
- недофінансування та неузгодженість існуючих програм, спрямованих на розвиток сільських територій
- відсутність єдиного центрального виконавчого органу державної влади, що опікується розвитком сільських територій України
- низький ступінь диверсифікації економіки сільських територій України, що призводить до міграції сільської молоді, високого рівня безробіття та низьких доходів сільських мешканців, руйнування соціальної та інженерної інфраструктури.
- відсутність механізму для мотивації та впровадження ініціатив сільських громад, що спрямовані на розвиток сільських територій
- низький рівень інформаційно-просвітницької діяльності, направленої на створення позитивного іміджу, переваг та можливостей розвитку сільських територій України.

РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

3. Мета Програми

Мета програми – забезпечення необхідних організаційних, правових та фінансових умов сталого сільського розвитку України, що передбачає зменшення рівня бідності, досягнення соціальних стандартів і покращення умов проживання сільського населення, диверсифікацію економічної діяльності, охорону та збереження природних ресурсів у сільській місцевості, збільшення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції, підвищення її конкурентоспроможності та становлення сталих ринків її реалізації, збереження селянства як носія української ідентичності, культури і духовності, приведення законодавства у сфері сільського господарства та сільського розвитку у відповідність із стандартами ЄС, підготовка аграрного та сільського сектору України до функціонування в умовах зони всебічної вільної торгівлі з ЄС.

Реалізація програми дозволить перемістити фокус аграрної політики держави з підтримки аграрного сектору на підтримку сільського розвитку - поліпшення якості життя й економічного благополуччя людей, що живуть у сільській місцевості. Виконання заходів Програми дозволить створити умови для динамічної і всебічно розвиненої (в екологічному, соціальному, культурному, економічному плані) сільської території – гаранта вітчизняної продовольчої безпеки та доступу на світовий ринок, на якій забезпечено стійкий розвиток сільських громад і яка на основі диверсифікації сільської економіки формує вагомий внесок у загальний соціально-економічний розвиток України.

4. Визначення оптимального варіанту розв'язання проблеми на основі порівняльного аналізу

Подальший розвиток сільських територій може відбуватися за трьома варіантами:

- посилення сформованих тенденцій, продовження комерціалізації сільськогосподарського виробництва, що супроводжується поширенням надвеликих господарських формувань з їх низькою соціальною й екологічною відповідальністю; консервація нерозвиненості сільської економіки і інститутів сільського розвитку. За такого варіанту прискорюватиметься знелюднення села і деградація всіх інших його потенціалів;

- збільшення підтримки розвитку сільського господарства та частково соціальної інфраструктури; декларування окремих соціально-економічних і екологічних заходів, а також диверсифікації сільської економіки за відсутності реальних механізмів і фінансових джерел їх реалізації. Це сприятиме певному поліпшенню матеріального становища і умов проживання сільського населення, однак не забезпечить розв'язання проблем зайнятості, екологічної безпеки господарювання і проживання, поступального розвитку сільських спільнот;

- створення умов для розвитку багатofункціонального сільського господарства і села в інтересах суспільства, що передбачає раціональне формування конкурентоспроможного багатогалузевого і багатоукладного сільського господарства, диверсифікованої сільської економіки, сприятливих агроландшафтів, якіснішого середовища проживання на основі нарощування людського і соціального капіталів та розвитку партнерства держави, бізнесу, громад. Це дозволить реформувати систему управління сільськими територіями, активізувати ініціативність та відповідальність сільських територіальних громад, розширити сферу прикладання праці, збільшити доходи сільського населення і доступність базових послуг, нормалізувати демографічну ситуацію на значній частині сільських територій.

РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Для впровадження пропонується останній варіант як такий, що найбільше відповідає інтересам сільського населення і суспільства в цілому.

5. Шляхи і способи розв'язання проблем, строк виконання програми

Виконання Програми здійснюватиметься шляхом впровадження між секторального підходу її реалізації, проведення реформи системи управління та фінансування сільських територій, удосконалення державної аграрної політики, інституційного середовища, організаційно-економічних механізмів, фінансового й інформаційного забезпечення та державної підтримки розвитку сільських територій. Для виконання Програми необхідно розробити заходи за такими напрямками.

1. Підвищення конкурентоздатності сільського та лісового господарства через підтримку їх реструктуризації, розвитку та інновації, впровадження стандартів ЄС

- підвищення продуктивності та конкурентоздатності сільського і лісового господарства на основі техніко-технологічного оновлення, нарощування людського капіталу

- збільшення об'ємів сільськогосподарського виробництва за рахунок впровадження передових технологій, залучення інвестицій, вирішення питань ринкового обігу земель

- інтегрування в першу чергу дрібних та середніх сільськогосподарських товаровиробників до сучасних та високоефективних ланок агропродовольчого ланцюга

- вдосконалення систем управління якістю, ветеринарного та фіто санітарного контролю для забезпечення безпеки продуктів харчування та агропромислової продукції за стандартами ЄС

- впровадження заходів, спрямованих на підтримку знань та підвищення людського потенціалу через професійне навчання та інформаційне забезпечення, включаючи розповсюдження наукових знань та інноваційного досвіду, підтримку становлення молодих фермерів, надання сільськогосподарських дорадчих послуг сільськогосподарським товаровиробникам і сільським територіальним громадам

- надання стабільної та довготривалої підтримки групам дрібних товаровиробників, що об'єднують особисті селянські господарства, малі та середні фермерські господарства – розвиток сільськогосподарської обслуговуючої кооперації шляхом стимулювання створення відкритої постачальницької, заготівельно-збутової інфраструктури на засадах кооперації та її повній інтеграції з торгівлею, підприємствами харчової й переробної промисловості через об'єднання зусиль та ресурсів дрібних товаровиробників, з метою створення сталих ринків реалізації своєї продукції, забезпечення належної якості та конкуренції іншим формам господарювання на цьому ринку

- розвиток кредитної кооперації з метою доступу сільських жителів до доступних кредитних ресурсів.

РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

2. Покращення навколишнього середовища та ландшафту сільських територій

- Підтримка використання природних ландшафних технологій, що сприяють збереженню і захисту ландшафту, біорозмаїття, ареалів розповсюдження біологічних видів і продуктивності сільських угідь
- консервація та виведення з активного обробітку малопродуктивних, забруднених та непридатних до ведення на них сільськогосподарського виробництва земель;
- піднесення агроекологічного іміджу України шляхом жорсткого дотримання вимог належної сільськогосподарської практики (сівозмін, використання агрохімікатів, обробітку ґрунту, утримання тварин тощо);
- схвалення національного кодексу сталого агрогосподарювання, що включатиме комплекс обов'язкових до виконання заходів із зниження впливу аграрного виробництва на довкілля (аналогічно до прийнятих в ЄС Кодексів Доброї та Належної сільськогосподарської практики) та впровадження принципу перехресної відповідальності при здійсненні бюджетної підтримки на основі таких правил ведення сільського господарства;
- виділення земельних ділянок високої природної цінності з багатим біорозмаїттям і впровадження спеціальних режимів їх використання з залученням громад і суб'єктів агрогосподарювання до цієї діяльності;
- організація роботи з видалення залишків агрохімікатів на занедбаних складах та інших, в тому числі, необлаштованих місцях їх зберігання; посилення контролю і відповідальності за викидання сміття, організацію стихійних сміттєзвалищ, скидання забруднених вод у поверхневі водойми в сільській місцевості.
- впровадження комплексу протиерозійних заходів та заходів, спрямованих на попередження та елімінацію ерозійних та деградаційних процесів у сільськогосподарському землекористуванні, у тому числі, через відновлення систем полезахисних лісонасаджень;
- розвиток та відновлення мереж водовідведення та очисних споруд у сільській місцевості;
- підтримка виробництва енергії з альтернативних екологічно-нейтральних джерел;

3. Підвищення якості життя та диверсифікація економіки сільських територій

Підвищення якості життя

- забезпечення впровадження гарантованих державою соціальних стандартів і нормативів на сільських територіях
- збільшення розміру заробітної плати (доходу) до середнього рівня в інших галузях економіки, створення та забезпечення стимулів та належних умов для роботи і проживання на селі молодих фахівців у галузі сільського господарства, освіти, охорони здоров'я, культури, житлово-комунального та побутового обслуговування;
- розвиток транспортного сполучення та зв'язку (стаціонарна, стільникова мережа, інтернет)
- удосконалення інженерної та соціальної інфраструктури
- розвиток мережі закладів охорони здоров'я, підвищення рівня медичного обслуговування

РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

- розвиток культурно-дозвільної діяльності
- розвиток фізичної культури та спорту
- збереження та відновлення культурної та історичної спадщини сільських територій

Диверсифікація економіки

- створення умов для розвитку різноманітних видів економічної діяльності та форм господарювання на основі раціонального і ефективного використання природно-ресурсного та людського капіталів територій; спрямування доданої вартості від господарської діяльності на розвиток цих територій;
- стимулювання збільшення робочих місць і створення пільгових умов для їх розвитку в несільськогосподарських сферах діяльності
- підтримка створення та розвиток мікропідприємств з метою підтримки підприємництва та розвитку економічної структури
- розвиток туристичної діяльності у сільській місцевості
- вдосконалення реєстраційної, податкової та бюджетної систем з метою наповнення місцевих бюджетів сільських територій.

4. Вдосконалення системи управління сільськими територіями

- визначення єдиного органу центральної виконавчої влади, що опікується комплексним розвитком сільських територій
- формування системи державного управління розвитком сільських територій з урахуванням стратегічних керівних принципів Європейського Союзу;
- створення Українського Фонду розвитку сільських територій для підтримки реалізації ініціатив сільських територіальних громад
- проведення розмежування функціональних повноважень в організаційній структурі управління з регулювання питань розвитку агропромислового виробництва і сільських територій (між органами державної влади, місцевого самоврядування, громадських, професійних, міжпрофесійних об'єднань, інших органів самоорганізації суб'єктів господарювання АПВ та сільського населення);
- вдосконалення програмно-цілевих механізмів управління соціально-економічним розвитком аграрного сектора (шляхом узгодження спрямованості і змісту стратегій через коротко-, середньо- та довгострокові програми на всіх рівнях управління);
- посилення ролі сільських громад в плануванні та впровадженні заходів з розвитку сільських територій
- вдосконалення міжбюджетних відносин у частині спрямування до місцевих бюджетів коштів, необхідних для виконання органами місцевого самоврядування покладених на них функцій з утримання закладів соціально-культурного призначення, надання суспільно необхідних послуг населенню та розв'язання інших завдань розвитку села;
- сприяння розвитку державно-приватного партнерства з метою всебічного розвитку сільських територій та залучення інвестицій

РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

5. Термін виконання Програми – до 2025 р.

Перший етап (до 2015 р.) – підготовка і схвалення нормативно-правових актів, формування систем управління розвитком сільських територій та державного стимулювання цього розвитку за висхідним принципом; реалізація заходів, передбачених чинною Державною цільовою програмою розвитку українського села на період до 2015 року та впровадження пілотних проектів, що базуються на новій ідеології.

Другий етап (2016 - 2025 рр.) – забезпечення виконання заходів, визначених Програмою, моніторинг та оцінка результатів.

6. Очікувані результати виконання Програми, визначення її ефективності:

- підвищення рентабельності та конкурентоспроможності сільськогосподарського та переробного виробництва
- уповільнення депопуляції та стабілізація демографічної ситуації на переважній частині сільських територій;
- підвищення рівня життя та доходів сільського населення
- підвищення рівня зайнятості працездатного населення у формальному секторі сільської економіки;
- зменшення частки соціальних виплат у структурі доходів сільських домогосподарств;
- зростання кількості сімейних фермерських господарств за рахунок відповідної ідентифікації особистих селянських господарств;
- збільшення частки малих та середніх підприємств несільськогосподарського спрямування в економіці сільських територій
- доступ до доступного фінансування представникам малого бізнесу, фермерським та сімейним господарствам
- поліпшення якості мереж та підвищення рівня інженерного облаштування сільських територій;
- поліпшення житлових умов сільського населення, розширення його доступу до базових комунально-побутових і соціально-культурних послуг;
- покращення практики використання земельних та природних ресурсів
- раціоналізація агроландшафтів, підвищення рівня екологічної контрольованості практики агрогосподарювання та умов проживання на селі;
- зростання рівня людського потенціалу та соціального капіталу сільських жителів та громад
- запровадження європейських підходів до програмування та реалізації програми сталого сільського розвитку
- адаптація українського законодавства з європейським в питаннях розвитку сільського господарства та сільської місцевості.

РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

7. Фінансові ресурси, необхідні для виконання Програми

Обсяги фінансових, матеріально-технічних ресурсів для сталого сільського розвитку визначаються під час розроблення заходів з виконання Програми.

Реалізація заходів Програми здійснюється за принципом співфінансування за рахунок коштів громадян та сільських спільнот, суб'єктів господарювання, органів місцевого самоврядування, державного бюджету, коштів програм міжнародної технічної допомоги та інших не заборонених законодавством джерел.

КООПЕРАТИВНІ ПОРАДИ

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
МОЛОЧНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ

Міністр аграрної політики і продовольства України Микола Присяжнюк зазначає, що створення заготівельно-збутових молочарських кооперативів стає потужним фактором економічного і соціального розвитку українського села, що одночасно дозволяє гарантувати високу якість молочної сировини, передає прес-служба Мінагропроду.

«Кооператив дозволяє об'єднати зусилля суспільства у забезпеченні якості молочної сировини, його поставки на переробні підприємства, що, в свою чергу, дасть можливість отримати гідну ціну за вироблений продукт», - підкреслює міністр.

Крім того, членство в кооперативі дозволить отримувати кваліфіковані консультації ветеринарів та інших фахівців.

М. Присяжнюк також підкреслив, що створення кооперативів означає також забезпечення зайнятості сільського населення та підвищення рівня життя на селі.

«Держава сьогодні підтримує створення молочних кооперативів. Ми фінансуємо розвиток сімейних ферм, збільшення поголів'я, дотуємо ті сім'ї які тримають корів, і залишають телят », - додав міністр.

Для підтримки створення заготівельно-збутових молочарських кооперативів в цьому році в держбюджеті передбачено їх фінансова підтримка в розмірі 90% вартості техніки, устаткування та обладнання вітчизняного виробництва, зокрема доїльних апаратів, танків-охолоджувачів та ін.

Практичну допомогу в створенні заготівельно-збутових молочарських кооперативів можуть надати сільськогосподарські дорадчі служби, а консультації з питань отримання фінансової підтримки надають головні управління агропромрозвитку облдержадміністрацій.

Оригінал інформації: <http://agroserver.com.ua/ua/news/detail/322-perspektivi-rozvitku-molochnoi-galuzi-v-ukraini/>.

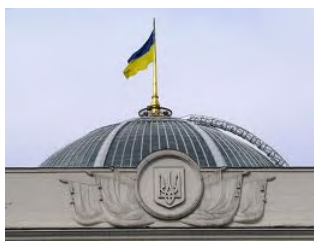
КООПЕРАТИВНІ ПОРАДИ

ВЧИМОСЯ ПЛАНУВАТИ ДІЯЛЬНІСТЬ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ОБСЛУГОВУЮЧОГО
КООПЕРАТИВУ РАЗОМ

23 квітня 2013 року в м. Умань у Міжрегіональному навчально-практичному центрі розвитку сільських територій Інституту післядипломної освіти та дорадництва Уманського національного університету садівництва відбувся тренінг для членів правління БСОК "Пролісок" с. Чемериське Звенигородського району та ініціативної групи с. Нагірна Жашківського району на тему "Управління та планування діяльності СОК". Тренінг проведено спільно з фахівцями Уманського національного університету садівництва та Інституту післядипломної освіти та дорадництва Уманського національного університету садівництва (УНУС). В ході навчання тренери – науково-педагогічні працівники та дорадники УНУС зацентрували увагу кооператорів-початківців на основних формах, перевагах та недоліках розвитку малого бізнесу в сільській місцевості, основних принципах діяльності, проблемах функціонування СОК та шляхах їх вирішення.

Головною темою заходу було ознайомлення учасників тренінгу з основними елементами бізнес-планування, структурою бізнес-планів та необхідністю їх розробки. Учасники тренінгу розглянули візрцеві приклади бізнес-планів та отримали практичні поради з їх розробки за обраними напрямками розвитку.

Оригінал інформації: <http://www.cba.org.ua/ua/cherkassy/2175-2013-04-24-14-04-53>.

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ КОМЕНТАР ДО ЗАКОНУ УКРАЇНИ
«ПРО СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКУ КООПЕРАЦІЮ»

Національна асоціація сільськогосподарських дорадчих служб України розпочала роботу з підготовки науково-практичного коментаря до Закону України «Про сільськогосподарську кооперацію»

Практика засвідчує, що сільське населення України, фермери, сільгоспвиробники надзвичайно мало знайомі із законодавством про сільськогосподарську кооперацію.

Окрім того, наявність декількох законів, що регулюють цей вид діяльності, неузгодженості між ними не сприяють кращому розумінню законодавства.

Ситуація ускладнилася ще й з прийняттям Закону України «Про внесення змін до Закону України "Про сільськогосподарську кооперацію" від 20 листопада 2012. Цей Закон хоча усунув низку суперечностей у чинному законодавстві, однак у ньому є чимало бланкетних норм, які відсилають до інших законів, що регулюють сільськогосподарську кооперацію.

КООПЕРАТИВНІ ПОРАДИ

Саме ці причини спонукають до підготовки коментаря до Закону України "Про сільськогосподарську кооперацію", який включатиме і коментарі до суміжних законів, пов'язаних із цим видом діяльності. Виходячи із важливості такого коментаря, проектом USAID AgroInvest було оголошено конкурс на його підготовку, переможцем якого стала Національна асоціація сільськогосподарських дорадчих служб України. В основі підходу до написання коментаря є простота викладу матеріалу, тобто його зорієнтованість не стільки на наукове середовище, а на тих осіб, які будуть ним користуватися безпосередньо. Нашими партнерами у цій роботі є Союз учасників сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів України, Всеукраїнська асоціація сільських та селищних рад, Міжнародна благодійна організація «Добробут громад», наковці та практики кооперативного руху.

НАСДСУ закликає всіх зацікавлених осіб долучитися до цієї важливої роботи.

Національна Асоціація сільськогосподарських дорадчих служб України
вул. Героїв Оборони, 10, офіс 10, м. Київ, 03680, Україна
doradaukraine@gmail.com
www.dorada.org.ua

ДЕ ЗНАЙТИ ПІДТРИМКУ ВАШОМУ КООПЕРАТИВУ

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Проект АгроІнвест

Проект АгроІнвест Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) регулярно оголошує конкурси грантів на реалізацію грантової програми, спрямованої на розвиток ланцюгів доданої вартості організацій виробників сільськогосподарської продукції. Гранти будуть надаватися і реалізовуватися відповідно до нормативних документів Агентства США з міжнародного розвитку

(USAID) та уряду США, що регулюють надання грантів в рамках контрактів, а також згідно з внутрішніми політиками управління грантами, прийнятими в проекті АгроІнвест.

Загальною метою цієї грантової програми є розвиток спроможності організацій виробників з надання послуг своїм членам у забезпеченні доданої вартості сільськогосподарської продукції та покращення доступу до каналів її збуту.

Кожен грант буде надаватися в розмірі до 200 000,00 гривень.

Наступні конкурси передбачаються протягом 2013 року приблизно щоквартально.

На конкурентній основі будуть відібрані організації виробників – сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи/маркетингові групи, що стануть партнерами проекту в виконанні даної Грантової програми для здійснення наступних завдань:

- розвиток спроможності організацій виробників сільськогосподарської продукції та її членів у розбудові потужностей для створення доданої вартості, наприклад: зберігання, охолодження, заморожування, сушіння, соління, квашення, сортування, пакування, виробництво молока та м'ясопродуктів, інша передреалізаційна підготовка продукції тваринництва і рослинництва, тощо;

КООПЕРАТИВНІ ПОРАДИ

- забезпечення системи якості продукції у відповідності до вимог українського законодавства;
- розвиток системи постачання (збуту) продукції заготівельним компаніям, мережам супер- та гіпермаркетів, гуртовим ринкам, тощо.

Для того, щоб брати участь у конкурсі необхідно подати низку документів, як можна знайти на сайт проекту USAID AgroInvest <http://www.agroinvest.org.ua> у розділі «Співпраця». Зокрема, бізнес-план, зразком якого Ви можете скористатися й для планування власного розвитку.

ПОРТРЕТИ ДОРАДЧИХ СЛУЖБ

ПРО ПОЛТАВСЬКУ ОБЛАСНУ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКУ ДОРАДЧУ СЛУЖБУ

Полтавська обласна сільськогосподарська дорадча служба (ПОСДС) створена на початку 2004 року і є виконавцем програми підвищення рівня життя сільського населення в Полтавській області. Засновником ПОСДС є «Асоціація розвитку сільської місцевості Полтавщини» - головний партнер консультативної фірми АНТ Group AG (Німеччина) у здійсненні проекту UKR-03-02 «Організація офіційного сільськогосподарського дорадництва в Полтавській області», в результаті якого на Полтавщині повинна бути створена система державного консультування в аграрному секторі. Цей проект з'явився в результаті реалізації міждержавної угоди від 15 червня 2004 року, підписаної між Федеральним Міністерством продовольства, сільського господарства та захисту прав споживачів Німеччини та Міністерством аграрної політики України.

Директор
Світлана Андрієнко

Головна мета Дорадчої служби - це реалізація цілей аграрної політики влади під час проведення масштабної господарської та суспільної реформи у державі шляхом пояснень і розповсюдження нових принципів врегулювання діяльності в господарській та суспільній системах та участь у модернізації аграрних господарств і підприємств, які займаються виробництвом, переробкою і торгівлею сільськогосподарської продукції.

Головне завдання Дорадчої служби полягає у виробленні таких рішень, які б дозволили реалізувати головні завдання управлінського органу:

- формування поглядів у ініціативних та активних людей, які не бояться приймати важливі рішення і які є ключем до динамічного реформування сільського господарства;
- провокування початку процесів, які активізують існуючий аграрний потенціал, що складається з постійних і незалежних складових (географічне розташування, земля, природа) та змінних і залежних складових (діяльність людини, закони, організація справи, технології, економіка);

Заступник директора
Тетяна Грузін

- створення передумов для оптимального використання господарського потенціалу шляхом впливу на головний фактор змін і реформ на людину села;
- інформаційна та емоційна підтримка людини села;
- створення зворотного зв'язку через моніторинг інтерперсональної системи дорадник – людина села;
- допомога у створенні системи охорони й реклами традиційних регіональних продуктів, яка захищає традиції культури села, району, області, що у значній мірі веде до збільшення привабливості наших сільських місцевостей і до розвитку сільського (зеленого) туризму та агротуризму.

Функції дорадництва поділяються на головні (програмування розвитку господарств та ідентифікація проблем і допомога в їх розв'язанні) та додаткові (освітні, інформаційні, інноваційні).

ПОРТРЕТИ ДОРАДЧИХ СЛУЖБ

Діяльність дорадництва спрямована на чотири цільові групи.

Перша група. Малі економічно слабкі господарства, які потребують допомоги:

- у піднесенні економіки господарства.
- здобутті додаткових джерел прибутку.
- підтримці ініціатив несільськогосподарської діяльності.
- сприянні у використанні соціальної допомоги.
- підтримці молодих землеробів.

Друга група. Середні економічно стабільні господарства, яким потрібна:

- допомога в одержанні стабільних прибутків.
- вибір напрямків розвитку (спеціалізація).
- підтримка в отриманні інвестицій.
- вертикальна кооперація (переробка і торгівля) горизонтальна кооперація

(група виробників).

Третя група. Великі економічно сильні господарства, які потребують:

- програм розвитку.
- супроводження інвестиційних процесів.
- моніторинг і маркетинг (переробка і торгівля).
- аудит продукції, інвестицій, фінансів.
- сучасний менеджмент господарств.
- Четверта група. Несільськогосподарські підприємства на селі:
- створення нових фірм.
- програмування їх розвитку.
- реалізація інвестиційних проектів.
- проведення моніторингу і маркетингу.
- промоушн виробів та послуг.
- менеджмент бізнесу.

Полтавська обласна сільськогосподарська дорадча служба має центральний офіс у м. Полтава і шість окремих структурних підрозділів у Зінківському, Глобинському, Лохвицькому, Полтавському, Чутівському і Шишацькому районах.

Центральний офіс ТОВ „Полтавська обласна сільськогосподарська дорадча служба”

Адреса: вул. Міщенка 2, кім. 12,13 м. Полтава – 36011

Тел/факс: (0532) 611-527

E-mail: porada@mail15.com

Сторінка в Інтернеті: <http://porada-agro.blogspot.com>.

ПОРТРЕТИ ДОРАДЧИХ СЛУЖБ

ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ
ДОРАДЧОЇ СЛУЖБИ У 2012 РОЦІ

Нерозвиненість ринкової інфраструктури у сільській місцевості особливо такої її важливої складової, як інформаційно-дорадче забезпечення сільськогосподарських товаровиробників та сільського населення, негативно впливає на стан сільськогосподарського виробництва та сільської місцевості. Тому, вкрай

важливим для України є використання нових інструментів державної підтримки сільськогосподарського товаровиробника та сільського населення.

Дорадництво – як один із головних інструментів впровадження державної аграрної політики, є новим суспільним явищем, яке має на меті вплинути на стабільний прибутковий розвиток сільського господарства, на основі специфічних методів (підвищення рівня знань та практичних навичок **на основі активних методів навчання**; забезпечення найновішою інтегрованою інформацією з різних сфер буття; індивідуальними практичними порадами, демонстраційними показами), формувати нового селянина з новим типом економічного мислення, новою ринковою мотивацією та поведінкою, що надає можливість цим ключовим факторам прогресу формувати нове сільське виробництво і нове село.

Зрозуміло, що в основі будь-якої людської діяльності лежать певні принципи, які визначають шляхи їх практичного застосування. Дорадча діяльність має досить широкий зміст, і її відмінність від інших видів діяльності в її принципах:

Тверда переконаність у рівності людських можливостей;

Можливість сприяти змінам у діяльності людей та їх віра в результат;

Віра у перемагаючи силу освіти.

Відповідно мета і методи дорадчої діяльності базуються на цих принципах. Дорадча діяльність ставить за мету навчити людей творчо мислити, проводити ефективний аналіз економічного та соціального середовища, в якому вони знаходяться, вміти приймати самостійні рішення, що укріплює віру у власні сили, сприяє розвитку особистості і підвищення їх добробуту.

Тому розв'язання всього комплексу завдань, пов'язаних з оновленням економічної, правової, соціальної культури сільськогосподарських виробників та сільського населення Полтавщини, зміцненням конкурентоспроможного людського капіталу на селі, удосконалення методів і способів прибуткового господарювання і є основним змістом діяльності Полтавської обласної сільськогосподарської дорадчої служби.

ПОРТРЕТИ ДОРАДЧИХ СЛУЖБ

На Полтавщині реалізуються стратегії, передбачені **Обласною програмою соціально - економічного розвитку Полтавської області**, головним компонентом якої є підняття конкурентоздатності середнього та дрібного аграрного бізнесу через поглиблення диверсифікації, що передбачає впровадження і розвиток різноманітних видів сільськогосподарської діяльності, продукцію якої потребує ринок: **овочівництво, садівництво, ягідництво, бджільництво, кролівництво, рибориство тощо.**

Успішність завдань, передбачених Програмою, напряду залежить від налагодженої співпраці бізнесу, органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, громад.

В даний час вкрай важливим є впровадження найсучасніших світових технологій, що забезпечить динамічний розвиток аграрного сектору області, дасть можливість залучення інвестицій.

Сьогодні за ініціативою облдержадміністрації та повному розумінні депутатського корпусу у Полтавській області прийнята та успішно функціонує програма підтримки дорадництва.

Тому на Дорадчу службу покладені наступні завдання:

- відпрацювання технологій у рослинництві, тваринництві, овочівництві тощо,
- дотримання стандартів якості і безпеки виробництва сільськогосподарської продукції,
- впровадження різноманітних механізмів переробки та збуту сільськогосподарської продукції,
- доведення до суб'єктів господарювання порядку участі у державних і галузевих програмах підтримки розвитку сільського господарства та сільських територій,
- впровадження державної аграрної політики на місцях тощо.

На виконання «Обласної програми сільськогосподарської дорадчої діяльності на період до 2015 року» в 2012 році ПОСДС було проведено **12 навчальних семінарів з вкрай важливої тематики, що є пріоритетною – створення обслуговуючих сільськогосподарських кооперативів та сприяння стабільному функціонуванню вже діючих СОК, що займаються постачанням та переробкою м'яса, молока, овочів, заготівлею кормів, обробітком ґрунту тощо.**

Щодо **способів надання дорадчих послуг**, та, виходячи з практичного досвіду, який існує в нашій державі і за кордоном, ПОСДС використовує наступні:

- 1) надання порад безпосередньо на фермі чи на полі, телефоном, факсом чи з допомогою інших засобів комунікації;
- 2) організація та проведення семінарів, як правило для обговорення та знаходження оптимального рішення якоїсь конкретної проблеми;
- 3) підготовка та проведення демонстраційних показів переваг або недоліків (це досить важливо) певних технологій, сортів, засобів захисту рослин, порід тварин;
- 4) поширення та впровадження у виробництво сучасних технологій, новітніх досягнень науки і техніки;
- 5) семінари з сприяння розвитку несільськогосподарського підприємництва в сільській місцевості, у тому числі сільського зеленого туризму, зайнятості сільського населення;
- 6) робота з сільською молоддю, ініціювання та реалізація молодіжних програм;
- 7) вирішення проблем благоустрою та озеленення сільських територій тощо.

ПОРТРЕТИ ДОРАДЧИХ СЛУЖБ

Загалом, у **2012 році** за рахунок коштів **обласного бюджету** було проведено **13** демонстраційних показів, **27** семінарів, випущено **5** друкованих видань. Підтримується функціонування Web-сторінки, на якій постійно розміщується актуальна інформація для сільськогосподарських товаровиробників, переробних підприємств, сільського населення. Виробники сільськогосподарської продукції можуть безкоштовно розмістити інформацію щодо купівлі-продажу власної вирощеної продукції. Також вкрай важливим є започаткування діяльності агро-форуму, де аграрії мають можливість спілкуватися між собою, вирішувати проблеми, ділитися своїм досвідом.

Поряд з цим існує розуміння важливості розвитку та впровадження дорадництва і на місцях. Так, за ініціативою депутатських корпусів районів Полтавської області сесіями рад були також виділені кошти для надання соціально спрямованих дорадчих послуг. За кошти **районних рад** було проведено **24** семінари з актуальних для місцевих громад питань, постійно проводиться консультування сільськогосподарських товаровиробників та сільського населення, розповсюджуються інформаційні видання.

Крім цього на протязі 2012 року за рахунок коштів **державного бюджету** було проведено **4** демонстраційних покази, **28** тематичних семінари, видано **35** друкованих видань та надано **152** години консультаційних послуг.

Також слід зазначити, що всі способи надання дорадчих послуг носять добровільний, а не примусовий характер, ґрунтуються виключно на замовленнях районних державних адміністрацій області, сільських рад, сільськогосподарських товаровиробників тощо.

В цілому, для надання соціально спрямованих дорадчих послуг Полтавською обласною сільськогосподарською дорадчою службою у **2012** було використано кошти обласного бюджету в сумі **150 тис. грн.**,

- районних бюджетів – **77 тис. грн.**
- державного бюджету – **80 тис. грн.**

Але, на жаль, до сьогодні кошти в сумі 50 тисяч гривень за надання соціально спрямованих дорадчих послуг не відшкодовані державою.

Особливу увагу в своїй діяльності Полтавська обласна сільськогосподарська дорадча служба приділяє питанням диверсифікації сільськогосподарського виробництва, що дає можливість відійти від вирощування лише зернових культур і сприяє розвитку середнього і малого аграрного бізнесу. Найбільш важливим методом дорадчої діяльності в цьому напрямку особливо з практичної точки зору є демонстраційні покази форм і методів роботи суб'єктів господарювання і сільського населення та забезпечення їх інформаційними матеріалами. Тут важливо зауважити, що демонструються не тільки позитивні результати, а й негативні. Досить важливим є також те, хто проводить демонстраційні покази. Це повинні робити самі власники демонстраційних ділянок чи ферм, а дорадники допомагають їм в організації підготовки таких демонстрацій.

З огляду на це ПОСДС були проведені демонстраційні покази по розвитку ягідництва та садівництва, інтенсивним технологіям вирощування картоплі, овочів, впровадженню сучасних підходів утримання і годівлі в тваринництві, промислового вирощування риби.